

32001R0018(01)

12.1.2002

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

L 10/24

**РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 63/2002 НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА
от 20 декември 2001 година**

относно статистиката на лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия

(ЕЦБ/2001/18)

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 2533/98 на Съвета от 23 ноември 1998 г. относно събирането на статистическа информация от Европейската централна банка ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 1 и член 6, параграф 4 от него,

като има предвид, че:

(1) За изпълнението на своите задачи Европейската система на централните банки (ЕЦБ) изисква изготвянето на статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции (ПФИ) по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия, чиято основна цел е да се представи на Европейската централна банка (ЕЦБ) изчерпателна, подробна и координирана картина, показваща нивото на лихвените проценти, прилагани от ПФИ, и как те се променят във времето. Тези лихвени проценти са завършващата връзка в предавателния механизъм на паричната политика в резултат от промените в официалните лихвени проценти и по тази причина представляват необходимо предварително условие за достоверен анализ на динамиката в паричния сектор в участващите държави-членки. Същевременно информацията за промените на лихвените проценти е необходима на ЕЦБ за подпомагане плавното провеждане от компетентните органи на политиките, свързани с надзора върху кредитните институции и стабилността на финансовата система.

(2) ЕЦБ, в съответствие с разпоредбите на Договора за създаване на Европейската общност (наричан по-долу „Договора“) и съгласно условията, предвидени в устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка (наричан по-долу „Устава“), приема регламенти, доколкото това е необходимо за изпълнение на задачите на ЕЦБ, определени в Устава, а в някои случаи, предвидени в разпоредбите, приети от Съвета, посочени в член 107, параграф 6 от Договора.

(3) Член 5.1 от Устава изисква ЕЦБ, подпомагана от националните централни банки (НЦБ), да събира необходимата

статистическа информация от компетентните национални власти, или пряко от стопанските субекти, с цел осъществяването на задачите на ЕЦБ. Член 5.2 от Устава предвижда, че националните централни банки осъществяват, доколкото това е възможно, задачите, описани в член 5.1.

(4) Може да се окаже необходимо, а и да намали разходите по отчитането, НЦБ да събират от действителната съвкупност от отчетни единици необходимата статистическа информация за изпълнение изискванията на ЕЦБ за статистическа отчетност като част от по-широкообхватна рамка за статистическа отчетност, която НЦБ установяват съгласно своите отговорности в съответствие с правото на Общността или националното право, или установената практика и която обслужва други статистически цели, при условие че изпълнението на изискванията за отчетност на ЕЦБ не се пренебрегва. За да се поощри прозрачността, в тези случаи е уместно отчетните единици да бъдат информирани, че данните се събират и за други статистически цели. В определени случаи, за да удовлетвори потребността си от данни, ЕЦБ може да разчита на статистическа информация, събирана за такива цели.

(5) Член 3 от Регламент (ЕО) № 2533/98 изисква ЕЦБ да определи действителната съвкупност от отчетни единици, която е част от общата съвкупност от отчетни единици, и да минимизира техните разходи по отчитането. За целите на статистиката за лихвените проценти на парично-финансовите институции действителната съвкупност от отчетни единици включва или всички ПФИ от общата съвкупност от отчетни единици, или извадка от нея, състояща се от избрани по определени критерии ПФИ. С оглед на характерните особености на парично-финансовата система във всяка една от участващите държави-членки, окончателният избор на метод на селекция се предоставя на НЦБ. Целта е да се намалят разходите по отчитането, като същевременно се осигури високо качество на статистическата информация. Член 5, параграф 1 предвижда възможността ЕЦБ да приема регламенти за дефинирането и налагането на своите изисквания за статистическа отчетност към действителната съвкупност от отчетни единици от участващите държави-членки. Член 6, параграф 4 предвижда, че ЕЦБ може да приема регламенти, определящи условията, съгласно които може да бъде упражнявано правото да се проверява или да се извършва принудително събиране на статистическа информация.

(6) Член 4 от Регламент (ЕО) № 2533/98 предвижда държавите-членки сами да се организират в областта на статистиката и изцяло да си сътрудничат с ЕЦБ, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от член 5 от Устава.

⁽¹⁾ ОВ L 318, 27.11.1998 г., стр. 8.

(7) Въпреки че се признава, че регламентите, приети от ЕЦБ съгласно член 34.1 от Устава, не дават никакви права и не налагат никакви задължения на неучастващите държави-членки, член 5 от Устава се прилага едновременно и към участващите, и към неучастващите държави-членки. Регламент (ЕО) № 2533/98 припомня, че член 5 от Устава, заедно с член 5 от Договора, предполага задължение за организиране и прилагане на национално равнище на всички мерки, които неучастващите държави-членки считат за уместни при събирането на статистически данни, необходими за изпълнение на изискванията на ЕЦБ за статистическо отчитане, както и своевременната им подготовка в областта на статистиката, за да станат участващи държави-членки,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Определения

За целите на настоящия регламент:

1. термините „отчетна единица“, „участваща държава-членка“, „резидент“ и „нерезидент“ имат същите значения, както са дефинирани в член 1 от Регламент (ЕО) № 2533/98;
2. „домакинства и нефинансови предприятия“ означава, по смисъла на Европейската система на сметките (ESA) 1995, съдържаща се в приложение А към Регламент (ЕО) № 2223/96 на Съвета от 25 юни 1996 г. относно Европейската система за национални и регионални сметки в Общността ⁽¹⁾, всички нефинансови сектори, различни от сектор „Държавно управление“. Това покрива сектор „Домакинства“ и сектор „Негърговски организации, обслужващи домакинствата (НГООД)“ (S.14 и S.15 комбинирани) и сектор „Нефинансови предприятия“ (S.11);
3. „кредитни и други институции“ означава всички ПФИ, различни от централни банки и фондове на паричния пазар, установени съгласно класификационните принципи, изложени в част 1, параграф 1 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 на Европейската централна банка от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор „Парично-финансови институции“ (ЕЦБ/2001/13) ⁽²⁾;
4. „статистика за лихвените проценти на ПФИ“ означава статистика, отнасяща до лихвените проценти, които се прилагат от местни кредитни и други институции към деноминирани в еуро депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия резиденти в участващите държави-членки;

5. „потенциална съвкупност от отчетни единици“ означава резидентни кредитни и други институции, които приемат деноминирани в еуро депозити от и/или отпускат деноминирани в еуро кредити на домакинства и/или нефинансови предприятия резиденти в участващите държави-членки.

Член 2

Действителна съвкупност от отчетни единици

1. Действителната съвкупност от отчетни единици се състои от кредитни и други институции от потенциалната съвкупност от отчетни единици, избрани от НЦБ съгласно процедурата, изложена в приложение I към настоящия регламент.

2. Всяка НЦБ уведомява своите резидентни отчетни единици за техните отчетни задължения, следвайки националните процедури.

3. Управителният съвет прави преглед на съответствието с приложение I към настоящия регламент след първоначалното му прилагане и след това най-малко веднъж на всеки две години.

Член 3

Задължения за статистическа отчетност

1. За целите на редовното изготвяне на статистика за лихвените проценти на ПФИ действителната съвкупност от отчетни единици предоставя ежемесечно статистическа информация по нов бизнес и по салда на НЦБ на участващата държава-членка, на която отчетната единица е резидент. Необходимата статистическа информация е конкретизирана в приложение II към настоящия регламент.

2. НЦБ дефинират и прилагат правилата за отчитане, които да бъдат спазвани от действителната съвкупност от отчетни единици в съответствие с националните особености. НЦБ гарантират, че тези правила за отчитане осигуряват необходимата статистическа информация и позволяват да бъде извършена точна проверка за съответствие с минималните стандарти за предаване, точност, концептуално съответствие и ревизии, предвидени в член 3, параграф 3.

3. Изискваната статистическа информация се отчита в съответствие с минималните стандарти за предаване, точност, концептуално съответствие и ревизии, предвидени в приложение III към настоящия регламент.

4. НЦБ предоставят на ЕЦБ обобщената месечна статистическа информация за страната до приключването на 19-ия работен ден на месеца след края на отчетния месец.

⁽¹⁾ ОВ L 310, 30.11.1996 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 333, 17.12.2001 г., стр. 1.

Член 4

Проверка и принудително събиране на информация

Правото да проверява и задължително да събира информацията, която отчетните единици предоставят в съответствие с изискванията за статистическо отчитане, изложени в настоящия регламент, се упражнява от НЦБ, без да се накърнява правото на ЕЦБ тя самата да упражнява тези права. Това право се упражнява по-специално, когато дадена институция от действителната съвкупност от отчетни единици не покрива минималните стандарти по предаване, точност, концептуално съответствие и корекции, изложени в приложение III към настоящия регламент.

Член 5

Първо отчитане

Първото отчитане съгласно настоящия регламент започва с месечната статистическа информация за януари 2003 г.

Член 6

Преходни разпоредби

Преходните разпоредби за прилагане на части от настоящия регламент са формулирани в приложение IV към настоящия регламент.

Член 7

Заклучителни разпоредби

Настоящият регламент влиза в сила на 31 януари 2002 г.

Съставено във Франкфурт на Майн на 20 декември 2001 година.

За Управителния съвет на ЕЦБ

Председател

Willem F. DUISENBERG

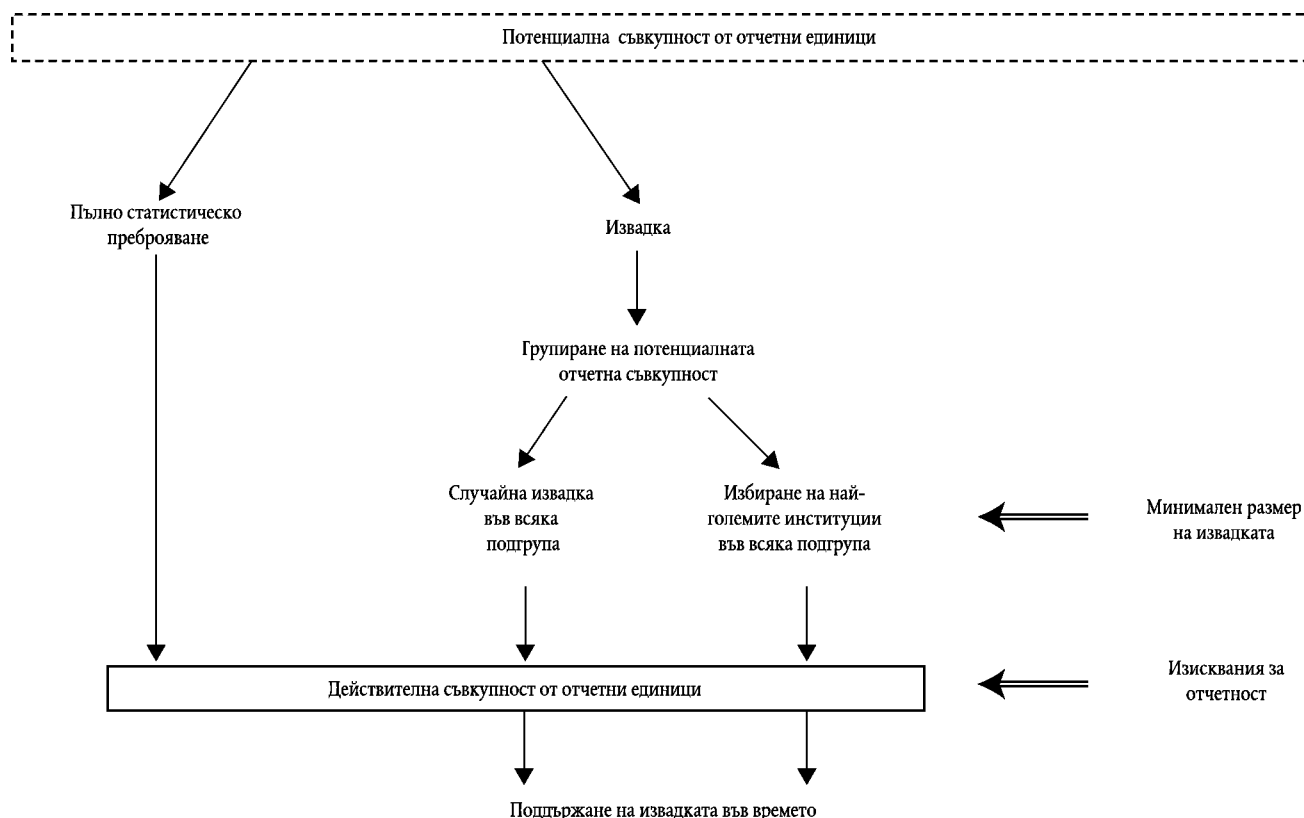
ПРИЛОЖЕНИЕ I

ИЗБОР НА ДЕЙСТВИТЕЛНАТА СЪВКУПНОСТ ОТ ОТЧЕТНИ ЕДИНИЦИ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ИЗВАДКАТА ЗА СТАТИСТИКАТА НА ЛИХВЕНИТЕ ПРОЦЕНТИ НА ПАРИЧНО-ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ

ЧАСТ 1

Избор на действителната съвкупност от отчетни единици**I. Цялостна процедура за избор**

1. Националните централни банки (НЦБ) прилагат процедурата за избор на отчетни единици, показана на схемата по-долу. Тази процедура е обяснена подробно в настоящото приложение.

II. Пълно статистическо преброяване или извадка

2. Всяка НЦБ избира своите отчетни единици измежду кредитните и другите институции от потенциалната съвкупност от отчетни единици, които са резиденти на участващата държава-членка, където се намира и НЦБ.
3. За да изберат отчетните единици, НЦБ използват или пълно статистическо преброяване, или извадков подход съгласно критериите, установени в параграфите по-долу.
4. При използването на пълно статистическо преброяване НЦБ изисква всички резидентни кредитни и други институции от потенциалната съвкупност от отчетни единици да предоставят статистическа информация за лихвените проценти на парично-финансовите институции (ПФИ). Променливите, за които се събира информацията посредством пълно статистическо преброяване, са лихвените проценти, обемите по нов бизнес и лихвените проценти по салда.
5. При използването на извадка ще се изисква предоставянето на статистическа информация само от избрани кредитни и други институции от потенциалната съвкупност от отчетни единици. Променливите, които ще се извеждат посредством извадка, са лихвените проценти и обемите по нов бизнес и лихвените проценти по салда. Те се наричат извадкови променливи. За да се сведе до минимум рискът резултатите от извадковото изследване да се отклоняват от истинските (неизвестни) стойности, получени от потенциалната съвкупност от отчетни единици, извадката се прави така, че да е представителна по отношение на тази съвкупност. За целите на статистиката за лихвените проценти на ПФИ извадката се счита за представителна, ако всички характеристики, които се отнасят до статистиката за лихвените проценти на ПФИ и които са вътрешноприсъщи на потенциалната съвкупност от отчетни единици, се отразяват и в извадката. За изготвяне на първоначалната извадка НЦБ могат да използват подходящи заместители и модели, за да създадат извадковата схема дори ако извадковите данни, получени от налични източници, не съответстват напълно на определенията по настоящия регламент.

III. Групиране на потенциалната съвкупност от отчетни единици

6. За да гарантира, че извадката е представителна, всяка НЦБ, която избира извадковия метод за статистиката за лихвените проценти на ПФИ, групира по подходящ начин потенциалната съвкупност от отчетни единици, преди да избере отчетни единици. Групирането предполага подразделянето на потенциалната съвкупност от отчетни единици (N) на отделни подсъвкупности или подгрупи $N_1, N_2, N_3, \dots, N_L$. Подразделенията в подсъвкупности или подгрупи не се припокриват и събрани заедно представляват потенциалната съвкупност от отчетни единици:

$$N_1 + N_2 + N_3 + \dots + N_L = N$$

7. НЦБ определят критериите за групиране, които позволяват подразделянето на потенциалната съвкупност от отчетни единици на хомогенни подгрупи. Подгрупите се приемат за хомогенни, ако вътрешно-груповото разсейване на извадковите променливи е по-малко от външно-груповото разсейване ⁽¹⁾. Критериите за групиране са свързани със статистиката на лихвените проценти на ПФИ, т.е. трябва да има връзка между критериите за групиране и получените от извадката лихвени проценти и обеми.
8. Всяка НЦБ, която избира извадков метод, определя поне един критерий за групиране, за да гарантира, че извадката от кредитни и други институции е представителна за участващите държави-членки и че извадковата грешка е малка. В най-добрия случай НЦБ определят йерархия от критерии за групиране. Тези критерии трябва да отчитат националните условия и следователно са специфични за всяка участваща държава-членка.
9. Изборът на отчетни единици се извършва чрез еднократна извадка, след като всички подгрупи са вече определени. Само на този етап отчетните единици се избират от потенциалната съвкупност от отчетни единици. Не се правят междинни извадки.

IV. Минимален размер на националната извадка

10. Минималният размер на националната извадка трябва да бъде такъв, че максималната стандартна грешка ⁽²⁾ от средните стойности на лихвените проценти по нов бизнес спрямо всички категории инструменти да не надвишава 10 базисни пункта при доверителен интервал от 90 % ⁽³⁾. Изпълнението се доказва или пряко с подходящи данни, или при липса на такива, може да се приеме, че ако е изпълнен поне един от следните критерии, размерът на извадката е достатъчно голям, за да удовлетвори минималното изискване.
- a) Минималният размер на националната извадка следва да обхваща поне 30 % от резидентната потенциална съвкупност от отчетни единици; когато 30 % от тази съвкупност е по-голяма от 100, минималният размер на националната извадка може въпреки това да бъде ограничен до 100 отчетни единици.
- b) Минималният размер на националната извадка трябва да бъде такъв, че отчетните единици в националната извадка да обхващат най-малко 75 % от обемите на получените деноминирани в еуро депозити и най-малко 75 % от обемите на отпуснатите деноминирани в еуро кредити на домакинства и нефинансови предприятия, резиденти в участващите държави-членки.
11. Подходящите данни се приемат за достатъчно подробни и свързани със статистиката на лихвените проценти на ПФИ в смисъл, че изследванията, от които са получени тези данни, използват определения, съответстващи на статистиката за лихвените проценти на ПФИ. Възможно е НЦБ да не разполагат с такива данни преди провеждане на изследването върху статистиката на лихвените проценти на ПФИ и преди предоставянето на първите набори от данни от отчетните единици.
12. Минималният размер на националната извадка се отнася както до минималната начална извадка, така и до поддържаната във времето минимална извадка, както е дефинирана в параграф 21. Поради сливания или отпадания на отчетни единици извадката може да се намали преди следващата редовна проверка.
13. НЦБ могат да избират повече отчетни единици от определения като минимален размер на националната извадка, особено тогава, когато е необходимо да се увеличи нейната представителност предвид структурата на националната финансова система.
14. Трябва да има съответствие между броя на кредитните и другите институции в потенциалната съвкупност от отчетни единици и минималния размер на извадката. НЦБ могат да разрешат на резидентните кредитни и други институции в дадена участваща държава-членка, които са включени индивидуално в списъка на ПФИ, създаден и актуализиран в съответствие с класификационните принципи, изложени в част 1, параграф 1 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 на Европейската централна банка от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор „Парично-финансови институции“ (ЕЦБ/2001/13) ⁽⁴⁾, да предоставят заедно като група статистическа информация за лихвените проценти на ПФИ. Групата става абстрактна отчетна единица. Това означава, че групата предоставя информация за лихвената статистика като една ПФИ, т.е. парично-финансовите институции отчитат един среден лихвен процент, който включва цялата група за категория инструменти, вместо по един лихвен процент за всяка ПФИ, включена в списъка на ПФИ. Същевременно кредитните и други институции в групата продължават да се броят като отделни институции в потенциалната съвкупност от отчетни единици и в извадката.

⁽¹⁾ Разделянето на общото разсейване на вътрешно-групово и на между-групово е известно като теорема на Хюйгенс.

$$D = z_{\alpha/2} * \sqrt{\text{var}(\hat{\theta})} \approx z_{\alpha/2} * \sqrt{\text{var}(\hat{\theta})},$$

където D е максималната стандартна грешка, $z_{\alpha/2}$ – коефициент, изчислен от нормалното разпределение или друго подходящо разпределение, в зависимост от структурата на данните (напр. t-разпределение), приемайки доверителен интервал 1- α , $\text{var}(\hat{\theta})$ – разсейването на коефициента на параметър θ и $\text{var}(\hat{\theta})$ – разсейването на извадковия коефициент на параметър θ .

⁽³⁾ НЦБ могат да трансформират абсолютната мярка от 10 базисни пункта при доверителен интервал от 90 % в относителна мярка под форма на допустимо максимално разсейване на коефициента.

⁽⁴⁾ ОВ L 333, 17.12.2001 г., стр. 1.

V. Разпределение на извадката между подгрупите и избор на отчетни единици

15. След определяне на националните подгрупи съгласно параграфи 6 и 7 и размера на националната извадка p в съответствие с параграф 10, НЦБ, които са избрали извадковия метод, конструират извадката, като избират фактическите отчетни единици от всяка подгрупа. Общият размер на националната извадка p е сумата от размерите на извадки $n_1, n_2, n_3, \dots, n_L$ за всяка една от подгрупите:
- $$n_1 + n_2 + n_3 + \dots + n_L = n.$$
16. Всяка НЦБ избира най-подходящото разпределение на размера на националната извадка p между подгрупите. От това следва, че всяка НЦБ определя дела на извадката n_h/N_h за всяка подгрупа h , т.е. колко отчетни единици ще бъдат избрани от общия брой кредитни и други институции N_h във всяка подгрупа. Делът на извадката за всяка подгрупа h изпълнява условието $0 < n_h/N_h \leq 1$. Следователно той е по-голям от 0. Това предполага, че от всяка подгрупа се избира поне една отчетна единица, поради което от действителната съвкупност от отчетни единици не се изключва нито една подгрупа. Освен това максималният дял на извадката е 1, което означава, че всички кредитни и други институции в дадена подгрупа стават отчетни единици.
17. За да изберат фактическите отчетни единици във всяка подгрупа, НЦБ или включват всички институции в подгрупата, или правят случайна извадка, или пък избират най-големите институции в подгрупата. При случайната извадка произволното избиране на институциите от всяка подгрупа се провежда с еднаква вероятност за всички институции или с вероятност, пропорционална на големината на институцията. За някои подгрупи НЦБ могат да изберат включването на всички институции, за други – случайната извадка, а за трети – подбор на най-големите институции.
18. Информация за големината на всяка кредитна и друга институция в потенциалната съвкупност от отчетни единици е дадена на национално ниво в балансите на ПФИ, съдържащи статистическите данни, събрани съгласно Регламент (ЕО) № 2423/2001 (ЕЦБ/2001/13). НЦБ използват сумата от всички деноминирани в еуро депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия, резиденти в участващите държави-членки, които са частта от баланса, отнасяща се до статистиката на лихвените проценти на ПФИ, или са техен близък заместител.
19. Статистиката на лихвените проценти на ПФИ се базира на избор без замяна, т.е. всяка кредитна и друга институция в потенциалната съвкупност от отчетни единици се избира само веднъж.
20. Когато дадена НЦБ се реши за пълно статистическо преброяване на всички кредитни и други институции в една подгрупа, националната централна банка може да използва извадков метод на ниво клонове в подгрупата. Предварителното условие е НЦБ да разполага с пълен списък на клоновете, който обхваща цялата дейност на кредитните и другите институции в подгрупата, както и да има подходящи данни, за да оцени отклонението в стойностите на лихвените проценти по нов бизнес на домакинства и нефинансови предприятия по клонове. За избирането на клоновете се прилагат всички изисквания, предвидени в настоящото приложение. Избраните клонове стават абстрактни отчетни единици, към които се прилагат всички изисквания, формулирани в приложение II. Настоящата процедура се прилага, без да се накръняват изисквания за отчетност на кредитните и други институции, към които принадлежат клоновете.

ЧАСТ 2

Поддържане на извадката от действителната съвкупност от отчетни единици**VI. Поддържане на извадката във времето**

21. НЦБ, които избират извадковия подход, гарантират, че извадката остава представителна с течение на времето.
22. Ето защо поне веднъж годишно НЦБ проверяват представителността на своята извадка. Ако има значителни промени в потенциалната съвкупност от отчетни единици, те трябва да се отразят в извадката след тази годишна проверка.
23. НЦБ правят редовен преглед на извадката поне веднъж на две години, като взимат под внимание присъединилите се към потенциалната съвкупност от отчетни единици, отпадналите от потенциалната и от действителната съвкупности от отчетни единици, и всички други промени в характеристиките на отчетните единици. Все пак НЦБ могат да проверяват и актуализират своята извадка по-често.
24. За да се запази представителна във времето, извадката трябва да се коригира, като се вземат предвид присъединилите се към потенциалната съвкупност от отчетни единици. Ето защо НЦБ правят извадка n_b от общата съвкупност от всички присъединили се отчетни единици N_b . Допълнителният подбор на присъединили се институции n_b от общия брой присъединили се N_b следва да се счита за нарастваща във времето извадка.

25. С времето извадката се коригира, за да се вземат предвид напусналите потенциалната и действителната съвкупности от отчетни единици. Не е необходима корекция, ако има пропорционалност между напусналите потенциалната съвкупност отчетни единици N_d и напусналите в извадката n_d (случай 1). Ако институциите отпадат от потенциалната съвкупност от отчетни единици и не са част от извадката, извадката става твърде голяма спрямо размера на потенциалната съвкупност от отчетни единици (случай 2). Ако напусналите извадката институции са повече от тези, напуснали потенциалната съвкупност от отчетни единици, с времето извадката става прекалено малка и може да престане да бъде представителна (случай 3). В случаи 2 и 3 даденото тегло на всяка институция в извадката се коригира с определен статистически метод от теорията на извадките. Даденото тегло на всяка отчетна единица е величина, обратно пропорционална на вероятността тази отчетна единица да бъде избрана, а от тук и на коефициента на разширяване. В случай 2, когато извадката е по-голяма от потенциалната съвкупност от отчетни единици, от извадката не се изважда нито една отчетна единица.
26. С времето извадката се коригира, за да се отчетат промените в характеристиките на отчетните единици. Тези промени могат бъдат резултат от сливания, разделяния, растеж на институцията и т.н. Някои отчетни единици биха могли да сменят подгрупата. Както в случаи 2 и 3 за напускащи, извадката следва да се коригира с установен статистически метод от теорията на извадките. Определят се нови вероятности за избор и се дават относителни тегла.

ЧАСТ 3

Допълнителни въпроси, свързани с извадката

VII. Съответствие

27. За да се постигне съответствие между статистиката за лихвените проценти на ПФИ по салда по депозити и кредити и по нов бизнес по депозити и кредити, НЦБ, избрали извадковия подход, следва да използват същите отчетни единици за събиране на тези статистически данни. НЦБ могат също така да използват извадковия подход за едно подмножество от статистически данни за лихвените проценти на ПФИ и пълно статистическо преброяване за останалите. Не трябва обаче да се използват две или повече различни извадки.

VIII. Нови финансови инструменти или продукти

28. Не е необходимо НЦБ да обхващат всеки продукт на национално ниво чрез процедурата за генериране на извадката. Те обаче не трябва да изключват цяла категория инструменти на основанието, че обемите са твърде малки. Следователно, ако дадена категория инструменти се предлага само от една институция, тази институция трябва да бъде представена в извадката. Ако категория инструменти не е съществувала в определена участваща държава-членка при генерирането на първоначалната извадка, но впоследствие дадена институция я е въвела, тази институция следва да бъде включена в извадката по време на следващата проверка за представителност на извадката. Ако е създаден нов продукт, институциите в извадката трябва да го включат в следващия си отчет, тъй като от всички отчетни единици се изисква да предоставят информация за всички свои продукти.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

РАМКА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ЛИХВЕНИТЕ ПРОЦЕНТИ НА ПАРИЧНО-ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ

ЧАСТ I

Вид лихвен процент

I. Годишен договорен лихвен процент

Основен принцип

1. Видът лихвен процент, който отчетните единици предоставят за всички категории инструменти по депозити и кредити по нов бизнес и по салда е годишно договореният лихвен процент. Той се определя като лихвен процент, който е индивидуално договорен между отчетната единица и домакинството или нефинансовото предприятие по депозит или кредит, капитализиран на годишна база и изразен в годишен процент. Годишно договореният лихвен процент включва всички лихвени плащания по депозити и кредити, но не и други разноски по тях. Дизажиото, което се определя като разлика между номиналната стойност на кредита и сумата, получена от клиента, следва също да се счита за лихвено плащане, направено в началото на договора (период t_0) и затова трябва да се отрази в годишния договорен лихвен процент.
2. Ако лихвените плащания, договорени между отчетната единица и домакинството или нефинансовото предприятие, се капитализират на равни интервали в рамките на една година, например веднъж месечно или на тримесечие, а не годишно, годишният договорен лихвен процент се капитализира на годишна база с помощта на следната формула:

$$x = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n} \right)^n - 1$$

където:

x е годишният договорен лихвен процент,

r_{ag} е годишният лихвеният процент, договорен между отчетните единици и домакинството или нефинансовото предприятие по депозит или кредит, където датите на капитализиране на лихвата по депозита и на всички плащания по кредита са на равни интервали през годината, и

n е броят на периодите на капитализация на лихвата по депозита и периодите на погасяване на кредита годишно, т.е. 1 за ежегодни плащания, 2 за плащане на полугодие, 4 за плащания на тримесечие и 12 за месечни плащания.

3. Националните централни банки (НЦБ) могат да изискват от отчетните единици да отчитат по всички или по някои депозитни и кредитни инструменти по нов бизнес и по салда тясно дефиниран ефективен лихвен процент (NDER), вместо годишен договорен лихвен процент. NDER се определя като лихвен процент, изчислен на годишна база, който приравнява настоящата стойност на всички договорени между отчетната единица и домакинството или нефинансовото предприятие лихвени плащания и плащания по главницата, които се очаква да възникнат в бъдеще или вече са възникнали с първоначално договорената или внесената (отпуснатата) сума по депозита/кредита, и не включва други разноски по тях. NDER е равнозначен на лихвения компонент на годишния процент на разходите (APRC) по смисъла на член 1, параграф 2, буква д) от Директива 87/102/ЕИО на Съвета от 22 декември 1986 г. относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно потребителския кредит ⁽¹⁾, последно изменена с Директива 98/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾. Единствената разлика между NDER и годишният договорен лихвен процент е основния методът за капитализиране на лихвените плащания на годишна база. NDER използва метода на последователното приближение и по тази причина може да се прилага към всеки вид депозит или кредит, докато годишно договореният лихвен процент използва алгебричната формула, дадена в параграф 2, и затова е приложим към депозити или кредити с постоянна капитализация на лихвените плащания. Всички останали изисквания са идентични, което означава, че когато по-долу става дума за годишен договорен лихвен процент, това се отнася и за NDER.

Данъчно третиране, субсидии и законови разпоредби

4. Лихвените плащания, включени в годишния договорен лихвен процент, отразяват плащанията на отчетните единици по депозити и постъпленията им по кредити. Когато има разлика между сумата, платена от едната страна, и сумата, получена от другата, гледната точка на отчетната единица ще определя лихвения процент, отчитан в статистиката за лихвените проценти на парично-финансовите институции.
5. Следвайки този принцип, лихвените проценти се отчитат бруто преди данъчно облагане, защото те показват какво плащат отчетните единици по депозити и какво получават по кредити.

⁽¹⁾ ОВ L 42, 12.2.1987 г., стр. 48.

⁽²⁾ ОВ L 101, 1.4.1998 г., стр. 17.

6. Освен това субсидиите, предоставени на домакинства или нефинансови предприятия от трети страни, не се вземат предвид при определянето на лихвеното плащане, тъй като субсидиите не се плащат или получават от отчетната единица.
7. Преференциалните лихвени проценти, които отчетните единици прилагат към свои служители, са в обхвата на статистиката за лихвените проценти на парично-финансовите институции.
8. Когато законови разпоредби засягат лихвените плащания, например при максимални тавани на лихвите или при забрана за изплащане на доход по овърнайт депозити, тези разпоредби трябва да бъдат отразени в статистиката за лихвените проценти на ПФИ. Всяка промяна на правилата установени в законови разпоредби, например промени в нивото на определяните лихвени проценти или максималните тавани на лихвените проценти, следва да се включат в статистическите данни за лихвените проценти на ПФИ като промяна в лихвените ставки.

II. Годишен процент на разходите

9. Освен годишните договорени лихвени проценти, отчетните единици предоставят информация за годишен процент на разходите (APRC) по нов бизнес по кредити за потребление и жилищни кредити на домакинства в съответствие с член 1, параграф 2, буква д) от Директива 87/102/ЕИО, т.е.:
  - един APRC по нов бизнес по кредит за потребление (виж индикатор 30 в допълнение 2), и
  - един APRC по нов бизнес по жилищни кредити (виж индикатор 31 в допълнение 2) ⁽¹⁾.
10. APRC включва „общата стойност на кредита за потребителя“ съгласно член 1, параграф 2, буква г) от Директива 87/102/ЕИО. Тази обща стойност на разходите включва компонента на лихвения процент и компонента на другите (свързани) разходи, като например разноските по проучванията, управлението, подготовката на документите, гаранциите, кредитната застраховка и други.
11. Съставът на компонента други разходи може да е различен за различните държави поради различията в прилагането на определенията от Директива 87/102/ЕИО, както и поради различията в националните финансови системи и процедурите за обезпечаване на кредитите.

III. Конвенция

12. Отчетните единици следва да прилагат стандартна година, състояща се от 365 дни, за пресмятането на годишния договорен лихвен процент, т.е. допълнителният ден във високосна година се изпуска.

ЧАСТ 2

Обхват на лихвената статистика

13. Отчетните единици предоставят статистически информация за лихвените проценти на ПФИ по салда и по нов бизнес.

IV. Лихвени проценти по салда

14. Салда са всички задължения на отчетните единици по депозити, получени от домакинства и нефинансови предприятия, както и всички вземания по отпуснати кредити на домакинства и нефинансови предприятия.
15. Лихвен процент по салдо е среднопретегленият лихвен процент по задълженията по депозити или по вземанията по кредити в съответната категория инструменти за отчетния период, определен в параграф 26. Той обхваща всички съществуващи преди отчетната дата договори.
16. Лошите кредити и кредити за реструктуриране на дълг при лихвен процент под пазарните условия не се включват в обхвата на лихвената статистика. Те се определят според националната практика, която може да бъде различна в различните участващи държави-членки.

V. Нов бизнес по овърнайт депозити, депозити, договорени за ползване след предизвестие и овърдрафт

17. При овърнайт депозитите, депозитите, договорени за ползване след предизвестие и овърдрафтите, съгласно параграфи от 42 до 44, новият бизнес обхваща целия обем. Следователно дебитното или кредитното салдо към отчетния период, определен в параграф 29, се използва като индикатор за новия бизнес по овърнайт депозитите, депозитите договорени за ползване след предизвестие и овърдрафтите.

⁽¹⁾ НЦБ могат да разрешат дерогация за кредити за потребление и жилищни кредити на нетърговски организации, обслужващи домакинства.

18. Лихвените проценти по овърнайт депозитите, депозитите договорени за ползване след предизвестие и овърдрафтите са среднопретеглени лихвени проценти по салдата по тези сметки към отчетния период съгласно параграф 29. Те включват всички съществуващи преди отчетната дата договори.
19. За да се пресметнат лихвените проценти на парично-финансовите институции в зависимост от това, дали са по сметки със салда по депозити, или по кредити, отчетните единици трябва да разграничават периодите с кредитно и периодите с дебитно салдо. Отчетните единици отчитат среднопретеглените лихвени проценти по кредитни салда като овърнайт депозити и средно претеглените лихвени проценти по дебитни салда като овърдрафти. При предоставяне на информация за среднопретеглените лихвени проценти отчетните единици не трябва да смесват (ниски) лихвени проценти по овърнайт депозити с (високи) лихвени проценти по овърдрафти.

VI. Нов бизнес по категории инструменти, различни от овърнайт депозити, депозити договорени за ползване след предизвестие и овърдрафти

20. Параграфи от 21 до 25 по-долу се отнасят до всички категории инструменти, различни от овърнайт депозити, депозити, договорени за ползване след предизвестие и овърдрафти, т.е. за депозити с договорен матуритет, репо сделки и всички кредити, различни от овърдрафт, определени в параграф 42 и параграфи от 45 до 48.
21. Нов бизнес е всяко ново споразумение между домакинството или нефинансовото предприятие и отчетната единица. Нов бизнес са:
  - всички финансови договори и условия, които определят за пръв път лихвения процент по депозита или кредита, и
  - всички нови споразумения по съществуващи депозити и кредити.Удължаването на срока на съществуващите договори за депозити и кредити, което става автоматично, т.е. без активното участие на домакинството или нефинансовото предприятие и което не включва преговаряне на условията по договора, включително лихвения процент, не се счита за нов бизнес.
22. Лихвеният процент по нов бизнес е среднопретегленият лихвен процент по депозити и кредити в съответната категория инструменти по отношение на новите споразумения, сключени между домакинствата или нефинансовите предприятия и отчетната единица през отчетния период съгласно параграф 32.
23. Промените в плаващите лихвени проценти в смисъл на автоматични корекции на лихвения процент от страна на отчетната единица не са нови споразумения и следователно не са нов бизнес. Ето защо тези промени в плаващите лихвени проценти по съществуващи договори не се включват в лихвените проценти по нов бизнес, а само в информацията по салда.
24. Промяната от фиксиран в плаващ лихвен процент или обратното (в периода t_1) по време на действие на договора, която е била първоначално договорена (в периода t_0), не е нов бизнес, тъй като е част от условията по кредита, предвидени в момент t_0 . Ето защо тази промяна не се счита за нов бизнес.
25. Обикновено от домакинството или нефинансовото предприятие се очаква да изтегли целия кредит, различен от овърдрафт, в началото на договора. Те също така могат да усвоят кредита на траншове, отпуснати през периоди t_1 , t_2 , t_3 и т.н., вместо целия обем на един път в началото на договора (в период t_0). Дали кредитът, различен от овърдрафт, се тегли на траншове, или не, е без значение за лихвената статистика. Споразумението между домакинството или нефинансовото предприятие и отчетната единица в момент t_0 , което включва лихвения процент и целия обем на кредита, следва да бъде отразено в статистиката на лихвените проценти на ПФИ.

ЧАСТ 3

Отчетен период

VII. Отчетен период за лихвени проценти на ПФИ по салда

26. НЦБ определят дали на национално ниво лихвените проценти на ПФИ по салда, т.е. индикатори от 1 до 14, описани в допълнение 1, ще се събират като моментна снимка на наблюденията в края на месеца или като имплицитни лихвени проценти, отнасящи се до средните стойности за периода. Отчетният период е един месец.
27. Лихвените проценти по салда като моментна снимка на наблюденията в края на месеца се изчисляват като среднопретеглените лихвени проценти по депозити и кредити към конкретен момент от последния ден на месеца. В този момент отчетната единица събира информацията за лихвените проценти и обеми за всички задължения по депозити и вземания по кредити на домакинства и нефинансови предприятия и пресмята среднопретеглен лихвен процент за всяка категория инструменти. За разлика от средните стойности за месеца, лихвените проценти на ПФИ по салда, получени като наблюдения в края на месеца, включват само онези договори, по които все още има задължение или вземане към момента на събиране на данните.

28. Лихвените проценти по салда като имплицитни лихвени проценти по отношение на средните обеми за месеца се изчисляват като частно, където числителят е стойността на натрупаните през отчетния месец лихвени потоци, т.е. начислените и дължими лихви по депозити и начислените и събираеми лихви по кредити, а знаменателят е средната стойност на салдото за месеца. В края на отчетния месец за всяка категория инструменти отчетната единица предоставя информация за начислените и платими или събираеми лихви през месеца и средния обем по депозити и кредити за същия месец. За разлика от наблюденията в края на месеца, лихвените проценти на ПФИ по салда, получени като средни месечни стойности, включват също и договори, които са били в процес на изпълнение в даден момент през месеца, но в края на месеца те са били изпълнени. Средните обеми по депозити и кредити през отчетния месец в най-добрия случай се получават като средна от дневните обеми през месеца. Като минимално изискване за по-динамично променящите се категории инструменти, т.е. поне за овърнрайт депозитите, депозитите договорени за ползване след предизвестие и овърдрафтите, средният месечен обем се получава от дневните салда. За всички други категории инструменти средните обеми за месеца се пресмятат от седмичните салда или от салда с по-голяма честота. За преходен период не по-голям от две години информацията за кредити с договорен матуриретен над пет години, наблюденията в края на месеца са приемливи.

VIII. Отчетен период по нов бизнес по овърнрайт депозити, депозити, договорени за ползване след предизвестие и овърдрафти

29. НЦБ определят дали на национално ниво лихвените проценти на ПФИ по овърнрайт депозити, депозити, договорени за ползване след предизвестие и овърдрафти, т.е. индикатори 1, 5, 6, 7, 12 и 23 от допълнение 2, да се събират като моментна снимка на наблюденията към края на периода или като имплицитни лихвени проценти, които се отнасят до средни стойности за периода. Обхванатият период е един месец.
30. Подобно на лихвените проценти по салда, включени в допълнение 1, лихвените проценти по овърнрайт депозити, депозити договорени за ползване след предизвестие и овърдрафти, се получават по един от следните начини:
- изчислява се моментна снимка на наблюденията, направени в края на месеца, т.е. среднопретеглени стойности на лихвените проценти по депозитите и кредитите в определен момент през последния ден на месеца. В този момент отчетната единица събира информация за лихвените проценти и обемите по всички намиращи се в обхвата на лихвената статистика овърнрайт депозити, депозити договорени за ползване след предизвестие и овърдрафти на домакинства и нефинансови предприятия, и пресмята среднопретеглен лихвен процент за всяка категория инструменти. За разлика от средните стойности за месеца, лихвените проценти на ПФИ по салда, получени като моментна снимка на наблюденията в края на месеца, включват само онези договори, които са в процес на изпълнение към момента на събиране на данните; или
  - изчисляват се имплицитни лихвени проценти по отношение на средните стойности за месеца, т.е. като частни, в които числителят е натрупаният през месеца лихвен поток, т.е. лихвените плащания, начислени и дължими по депозити и начислени и събираеми по кредити, а знаменателят – средните дневни обеми. В края на месеца по овърнрайт депозити, депозити договорени за ползване след предизвестие, и по овърдрафти отчетната единица предоставя информация за начислените и дължими или събираеми лихвени плащания през месеца и средните обеми по депозити и кредити през същия месец. Средните месечни обеми на овърнрайт депозитите, депозитите, договорени за ползване след предизвестие, и на овърдрафтите се получават от дневните салда. За разлика от направените в края на месеца наблюдения, лихвените проценти на ПФИ по салда, получавани като средни месечни стойности, включват също и договорите, които са били в процес на изпълнение, макар че в края на месечния период те са били изпълнени.
31. Параграф 19 предвижда, че за да се пресметнат лихвените проценти на ПФИ по сметки, които в зависимост от салдата си са или депозит, или кредит, отчетните единици следва да разграничават периодите с кредитни и периодите с дебитни салда. Ако лихвените проценти на ПФИ се пресмятат като моментна снимка на наблюденията към края на месеца, само по салдото към даден момент от последния ден на месеца може да се прецени дали сметката през този месец е на овърнрайт депозит или на овърдрафт. Ако лихвените проценти на ПФИ се изчисляват като имплицитни лихвени проценти по отношение на средните месечни обеми, ежедневно се прави оценка дали сметката е депозитна, или кредитна. След това се пресмятат средните стойности на дневните кредитни и дебитни салда, за да се получи средният месечен обем в знаменателя на имплицитните лихви. Освен това в потоците в числителя следва да се разграничават лихвените плащания, начислени и платими по депозити и начислени и събираеми по кредити. При предоставянето на информацията отчетните единици не трябва да смесват среднопретеглени (ниски) лихвени проценти по овърнрайт депозити и (високи) лихвени проценти по овърдрафти.

IX. Отчетен период по нов бизнес (различен от овърнрайт депозити, депозити договорени за ползване след предизвестие, и овърдрафти)

32. Лихвените проценти на ПФИ по нов бизнес, различен от овърнрайт депозити, депозити договорени за ползване след предизвестие, и овърдрафти, т.е. всички индикатори, описани в допълнение 2, освен 1, 5, 6, 7, 12 и 23, следва да бъдат изчислявани като средни стойности за периода. Обхванатият период следва да бъде един (цял) месец.
33. За всяка категория инструменти отчетната единица пресмята лихвен процент по нов бизнес като среднопретеглена от всички лихвени проценти по нов бизнес в категорията инструменти през отчетния месец. Тези лихвени проценти, отнасящи се до средните стойности за месеца, се изпращат като информация на НЦБ на участващата държава-членка, в която отчетното лице е резидент, заедно с информацията за претеглянето на обемите по нов бизнес през отчетния месец за всяка категория инструменти. Отчетните единици взимат предвид операциите по нов бизнес направени през целия месец.

ЧАСТ 4

Категории инструменти**Х. Общи разпоредби**

34. Отчетните единици предоставят статистически данни за лихвените проценти на ПФИ по салда за категориите инструменти, конкретизирани в допълнение 1, и в статистиката за лихвените проценти на ПФИ по нов бизнес за категориите инструменти, определени в допълнение 2. По смисъла на параграф 17 лихвените проценти по овърнайт депозити, депозити договорени за ползване след предизвестие, и по овърдрафти са лихвени проценти по нов бизнес и поради това са включени в допълнение 2, отнасящо се до новия бизнес. Тъй като методът за пресмятане и отчетният период за лихвените проценти по овърнайт депозити, депозити, договорени за ползване след предизвестие, и по овърдрафти са същите, както при другите индикатори по салда, индикатори 1, 5, 6, 7, 12 и 23 от допълнение 2 се повтарят и в допълнение 1.
35. В някои участващи държави-членки резидентните кредитни и други институции може да не предлагат някои от категориите инструменти, включени в допълнение 1 и допълнение 2, на домакинства и нефинансови предприятия, резиденти в участващите държави-членки. В такъв случай категорията инструменти, която е неприложима на национално равнище, се изпуска от тази участваща държава-членка. Дадена категория инструменти е неприложима на национално равнище, ако резидентни кредитни и други институции изобщо не предлагат продукти, принадлежащи към тази категория инструменти, отнасяща се до домакинства и нефинансови предприятия, резиденти в участващите държави-членки. Данни се предоставят, ако съществува някаква дейност, колкото и ограничена да е тя.
36. За всяка категория инструменти, определена в допълнения 1 и 2 и прилагана в банковата дейност на резидентните кредитни и други институции по отношение на домакинства и нефинансови предприятия резиденти в участващите държави-членки, лихвената статистика се получава на базата на всички лихвени проценти, прилагани към всички продукти, принадлежащи към съответната категория инструменти. Това предполага, че НЦБ може да не определят набор от национални продукти за всяка категория инструменти, по която да събират статистически данни за лихвените проценти на ПФИ; вместо това се включват лихвените проценти по всички продукти, предлагани от всяка от отчетните единици. Съгласно последния параграф от приложение I не е необходимо НЦБ да включват в извадката всеки продукт, който съществува на национално равнище. Те обаче не трябва да изключват цяла категория инструменти на основание, че включените обем са много малки по размер. Следователно ако дадена категория инструменти се предлага само от една институция, тази институция се включва в извадката. Ако категория инструменти не съществува в участваща държава-членка към момента на генериране на първоначалната извадка, но впоследствие институцията въведе нов продукт, принадлежащ към тази категория инструменти, тази институция се включва в извадката при следващата проверка за представителност на извадката. Ако на национално равнище се създаде нов продукт в рамките на съществуваща категория инструменти, институциите в извадката го включват в следващия си отчет, тъй като от всички отчетните единици се очаква да предоставят информация за всички свои продукти.
37. Изключение от правилото за включване на всички лихвени проценти по всички продукти представляват лихвените проценти по лошите кредити и по кредитите за реструктуриране на дълг. Съгласно параграф 16 лошите кредити и кредитите за реструктуриране на дълг с лихвени проценти, договорени под пазарни условия, не се включват в обхвата на статистиката за лихвените проценти на ПФИ.

ХІ. Разбивка по валути

38. Статистиката за лихвените проценти на ПФИ включва лихвените проценти, прилагани от потенциалната отчетна съвкупност. Не се изискват данни по депозити и кредити в други валути, освен в еуро, на ниво всички участващи държави-членки. Това е отразено в допълнения 1 и 2, в които всички индикатори се отнасят до депозити и кредити, деноминирани в еуро.

ХІІ. Разбивка по сектори

39. С изключение на репо сделките, разбивката по сектори се прилага към всички депозити и кредити в обхвата на статистиката за лихвените проценти на ПФИ. Ето защо в допълнение 1, отнасящо се за салдата, и допълнение 2, отнасящо се за новия бизнес, се прави разграничение между индикаторите за домакинства (включително, нетърговски организации, обслужващи домакинства) ⁽¹⁾ и за нефинансови предприятия ⁽²⁾.
40. Индикатор 5 в допълнение 1 и индикатор 11 в допълнение 2 се отнасят до репо сделки. Макар че не във всички участващи държави-членки доходите от репо сделки са независими от сектора, към който се отнасят репо сделките, не се изисква секторна разбивка по сектор „Домакинства“ и по сектор „Нефинансови предприятия“ за репо сделките на ниво всички участващи държави-членки. Освен това не се изисква матуриретна разбивка на ниво всички участващи държави-членки, тъй като се предполага, че репо сделките са предимно много краткосрочни. Лихвените проценти на ПФИ по репо сделките не се отнасят само за един сектор, а се отнасят без разлика и до двата сектора.

⁽¹⁾ Обединени кодове S.14 и S.15 съгласно Европейска система от сметки (ESA) 1995, съдържаща се в приложение А към Регламент (ЕО) № 2223/96 на Съвета от 25 юни 1996 г. относно Европейската система от национални и регионални сметки в Общността (ОВ L 310, 30.11.1996 г., стр. 1).

⁽²⁾ Код S.11 съгласно ESA 1995.

41. Индикатори 5 и 6 от приложение 2 се отнасят до депозити на домакинства, договорени за ползване след предизвестие. Лихвеният процент и теглото на депозитите, договорени за ползване след предизвестие, на ниво участващи държави-членки, се отнасят едновременно и за депозити на домакинства, и за депозити на нефинансови предприятия, т.е. данните за депозитите, договорени за ползване след предизвестие, на двата сектора се обединяват, но се отчитат в сектор „Домакинства“. Не се изисква секторна разбивка на ниво всички участващи държави-членки.

ХIII. Разбивка по видове инструменти

42. Освен ако в параграфите по-долу не е упоменато друго, разбивката по инструменти за лихвените проценти на ПФИ, както и определенията на видовете инструменти следват категориите по актива и пасива, определени в част 3 от приложение I от Регламент (ЕО) № 2423/2001 на Европейската централна банка от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор „Парично-финансови институции“ (ЕЦБ/2001/13) ⁽¹⁾.
43. Лихвените проценти на ПФИ по овърнайт депозити, т.е. индикатори 1 и 7 в допълнение 2, включват всички овърнайт депозити, независимо от това дали те са лихвоносни, или не. Ето защо овърнайт депозитите с нулева лихва влизат в обхвата на статистиката за лихвените проценти на ПФИ.
44. За целите на статистиката на лихвените проценти на ПФИ, овърдрафтите, индикатори 12 и 23 в допълнение 2, се определят като дебитни салда по разплащателни сметки. Лихвеният процент по овърдрафт се отнася до процента, начислен, когато сметката по овърнайт депозит излезе на минус, т.е. овърнайт депозитът и овърдрафтът са свързани с една и съща сметка. За разлика от кредитите на предприятия до една година и кредитите за потребление и другите кредити на домакинства до една година, овърдрафтите са без определен матуритет и обикновено се одобряват от банката, но се теглят без предварително известие до банката. Обичайно е кредитната или друга институция да определи горна граница за размера и максимален срок на овърдрафта, който домакинството или нефинансовото предприятие може да натрупа. Лихвената статистика обхваща всички овърдрафти, независимо от това дали те са в рамките на, или надвишават договорения лимит между отчетната единица и домакинството или нефинансовото предприятие. Санкциите по овърдрафтите, прилагани като елемент от другите разходи, например под формата на специални такси, съгласно параграф 1 не се включват при пресмятането на годишния договорен лихвен процент, тъй като този процент обхваща само лихвения компонент на кредита.
45. За целите на лихвената статистика, нови други кредити на нефинансови предприятия, т.е. индикатори от 24 до 29 в допълнение 2, включват всички кредити, различни от овърдрафт на предприятия, независимо от техните обеми. Кредитите на нефинансови предприятия в допълнение 1, отнасящо се до салдата, следват определенията в част 3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 (ЕЦБ/2001/13) и обхващат и овърдрафтите.
46. За целите на лихвената статистика, нови кредити за потребление на домакинства, индикатори 13, 14, 15 и 30 в допълнение 2, се определят като кредити, различни от овърдрафт, предоставени за лично ползване при потреблението на стоки и услуги. Кредитът за потребление по салда, според допълнение 1, следва определенията в част 3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 (ЕЦБ/2001/13) и включва овърдрафтите.
47. Жилищни кредити на домакинства, индикатори от 6 до 8 в допълнение 1 и индикатори от 16 до 19 и 31 в допълнение 2, могат да бъдат обезпечени или необезпечени. В случаите, когато има обезпечение, то може да бъде самото имущество или под формата на други активи. Статистиката за лихвените проценти на ПФИ обхваща без разлика както обезпечените, така и необезпечените жилищни кредити на домакинства. За целите на лихвената статистика новите жилищни кредити на домакинства, индикатори от 16 до 19 и 31 от допълнение 2, се определят като кредити, различни от овърдрафт и договорени с цел инвестиране в жилища, включително строителство и подобрения на дома. Жилищните кредити на домакинства, споменати в допълнение 1 и отнасящи се до салда, следват определенията в част 3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 (ЕЦБ/2001/13) и включват овърдрафтите.
48. За целите на лихвената статистика другите кредити на домакинства по нов бизнес, индикатори от 20 до 22 в допълнение 2, се определят като кредити, различни от овърдрафт, договорени за бизнес цели, консолидиране на дълг, обучение и други. Другите кредити на домакинства в допълнение 1, отнасящо се за салда, следват определенията в част 3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 (ЕЦБ/2001/13) и включват овърдрафтите.
49. За лихвените проценти на ПФИ по салда, кредитите за потребление, жилищните кредити и другите кредити на домакинства общо включват всички кредити на домакинства, договорени с резидентни кредитни и други институции.
50. За лихвените проценти на ПФИ по нов бизнес, овърдрафтите, кредитите за потребление, жилищните кредити и другите кредити включват всички кредити на домакинства, договорени с местни кредитни и други институции.

(1) ОВ L 333, 17.12.2001 г., стр. 1.

XIV. Разбивка по обеми

51. За други кредити на нефинансови предприятия, индикатори от 24 до 29 в допълнение 2, се разграничават две категории обеми, т.е. „до 1 млн. EUR включително“ и „над 1 млн. EUR“. Обемът се отнася за единична кредитна трансакция, която се счита за нов бизнес, вместо за всички сделки между нефинансовото предприятие и отчетната единица.

XV. Разбивка по оригинален матуритет, срок за предизвестие или първоначален период на фиксиране на лихвения процент

52. В зависимост от вида инструмент и дали лихвеният процент на ПФИ се отнася до салда или нов бизнес, лихвената статистиката предвижда разбивка по оригинален матуритет, срок на предизвестие или първоначален период на фиксиране на лихвения процент. Това подразделение визира обхватите или диапазоните от време, като например лихвен процент по депозит с договорен матуритет до две години се отнася до средния процент за всички депозити с договорен оригинален матуритет от два дни и най-много до две години.
53. Разбивката по оригинален матуритет и срок на предизвестие следва определеното в част 3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 (ЕЦБ/2001/13). Разбивката по оригинален матуритет се прилага към всички категории депозити, различни от репо сделки, по салда, както и към всички кредитни категории, по салда, посочени в допълнение 1. Разбивката по оригинален матуритет се прилага и към новия бизнес по депозити с договорен матуритет, а разбивката по срок на предизвестие към нов бизнес по депозити, договорени за ползване след предизвестие — в съответствие с допълнение 2.
54. Лихвените проценти по кредитите по нов бизнес в допълнение 2 се подразделят и на първоначален период на фиксиране, съдържащ се в договора. За целите на лихвената статистика първоначалният период на фиксиране се определя като предварително определен период от време от началото на договора, през който период стойността на лихвения процент не може да се променя. Първоначалният период на фиксиране може да бъде по-малък или равен на оригиналния матуритет на кредита. Стойността на лихвения процент се счита за фиксирана само когато размерът ѝ е точно определен, например като 10 %, или като разлика между референтен лихвен процент към определен момент, като например 6-месечен Euribor плюс 2 процентни пункта в определен ден и час. Ако в началото на договор за кредит домакинството или нефинансовото предприятие се споразумеят с отчетната единица за процедура за изчисляване на лихвения процент, като например 6-месечен Euribor плюс 2 процентни пункта за период от три години, това не се счита за период на първоначално фиксиране, тъй като лихвеният процент може да се промени през тези три години. Лихвената статистиката по нови кредити отразява само лихвения процент с период на първоначално фиксиране, който е първоначално договорен или е предоговорен. Ако след този първоначален период на фиксиране лихвеният процент автоматично се промени в плаващ, това не се отразява в лихвената статистика по нов бизнес, а само по салда.
55. Следва да се разграничават следните три периода на първоначално фиксиране на лихвения процент за кредити за потребление и за други кредити за домакинства, както и за други кредити за нефинансови предприятия до 1 млн. EUR и над 1 млн. EUR:
- плаващ процент и до (и включително) една година първоначално фиксиране на лихвения процент,
  - над една до (и включително) пет години първоначално фиксиране на лихвения процент, и
  - над пет години първоначално фиксиране на лихвения процент.
56. Следва да бъдат разграничавани следните четири периода на първоначално фиксиране на лихвения процент за жилищни кредити на домакинства:
- плаващ процент и до (и включително) една година първоначално фиксиране на лихвения процент,
  - над една до (и включително) пет години първоначално фиксиране на лихвения процент,
  - над пет до (и включително) десет години първоначално фиксиране на лихвения процент, и
  - над десет години първоначално фиксиране на лихвения процент.
57. Кредитите, по които няма първоначален срок на фиксиране на лихвения процент, се включват като кредити с плаващ лихвен процент в категорията кредити с първоначално фиксиране на лихвения процент до една година.

ЧАСТ 5

Отчетни задължения

58. За да се изведе цялата статистическа информация за всички участващи държави-членки и за всяка от категориите инструменти, предложени в допълнения 1 и 2, се прилагат три нива на събиране на данни.

XVI. Статистическа информация на ниво отчетни единици

59. Събирането на данни на първо ниво се осъществява от отчетните единици съгласно параграфи от 60 до 65. Също така обаче НЦБ могат да поискат от отчетните единици да им предоставят данни на ниво отделни депозити и кредити. Информацията се предоставя на НЦБ в участващата държава-членка, в която отчетното лице е резидент.

60. Ако лихвените проценти по салда, индикатори от 1 до 14 в допълнение 1, се събират като моментна снимка на наблюденията в края на месеца, тогава отчетните единици отчитат среднопотеглен лихвен процент за всяка една от категориите инструменти, отнасящ се за последния ден на месеца, прилагайки по този начин определенията и правилата предвидени в настоящия регламент.
61. Ако лихвените проценти по салда, т.е. индикатори от 1 до 14 в допълнение 1, се събират като имплицитни лихвени проценти, отнасящи се до средните обеми за месеца, за всяка категория инструменти отчетните единици предоставят информация за начислените лихвени плащания, дължими или събираеми през месеца, както и средните обеми по депозити и кредити през същия месец, прилагайки по този начин определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент.
62. Ако лихвените проценти по овърнайт депозити, депозити, договорени за ползване след предизвестие, и по овърдрафт, индикатори 1, 5, 6, 7, 12 и 23 в допълнение 2, се събират като моментна снимка на наблюденията в края на месеца, за всяка една от категориите инструменти отчетните единици предоставят среднопотеглен лихвен процент, отнасящ се за последния ден на месеца, прилагайки по този начин определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент. В допълнение отчетните единици трябва да предоставят по овърдрафт, индикатори 12 и 23 в допълнение 2, салдата в края на месеца.
63. Ако лихвените проценти по овърнайт депозити, депозити, договорени за ползване след предизвестие, и по овърдрафт, индикатори 1, 5, 6, 7, 12 и 23 в допълнение 2, се събират като имплицитни лихвени проценти, отнасящи се до средните обеми за месеца, тогава за всяка категория инструменти отчетните единици предоставят информация за начислените лихвени плащания, дължими или събираеми през месеца, както и средните обеми по депозити и кредити през същия месец, прилагайки по този начин определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент. В допълнение отчетните единици следва да предоставят информация по овърдрафт, т.е. индикатори 12 и 23 в допълнение 2, по салда в края на месеца.
64. За всяка категория инструменти по нов бизнес, индикатори от 2 до 4, от 8 до 11, от 13 до 22 и от 24 до 31 в допълнение 2, отчетните единици предоставят среднопотеглен лихвен процент, прилагайки определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент. В допълнение отчетните единици предоставят за всеки от следните индикатори — от 2 до 4, от 8 до 11, от 13 до 22 и от 24 до 29 в допълнение 2, обема по нов бизнес за всяка категория инструменти през месеца.
65. Кредитните и другите институции, които имат разрешение от НЦБ да предоставят заедно като група статистически данни за лихвените проценти на ПФИ, се разглеждат като една абстрактна отчетна единица, предоставяща данните, посочени в параграфи от 60 до 62, по отношение на групата като цяло. В допълнение абстрактната отчетна единица предоставя всяка година за всяка категория инструменти информация както за броя на отчитащите се институции в групата, така и за разсейването на лихвените проценти между тези институции. Броят на отчитащите институции в групата и отклоненията в лихвените проценти следва да бъдат отнесени към месец октомври и да бъдат изпратени с октомврийските данни.

XVII. Среднопотеглени лихвени проценти на национално равнище

66. Събирането на данни на второ ниво се извършва от националните централни банки. Те събират лихвените проценти и съответните обеми за дейността на всички свои национални отчетни единици, за да получат национален среднопотеглен лихвен процент за всяка категория инструменти. Събраната информация се предоставя на Европейската централна банка (ЕЦБ).
67. НЦБ предоставят национален среднопотеглен лихвен процент по салда за всяка категория инструменти, т.е. за индикатори от 1 до 14 в допълнение 1, прилагайки определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент.
68. НЦБ предоставят национален среднопотеглен лихвен процент по нов бизнес за всяка категория инструменти, т.е. за индикатори от 1 до 31 в допълнение 2, прилагайки определенията и правилата, залегнали в настоящия регламент. В допълнение НЦБ предоставят за всеки един от индикаторите от 2 до 4 и от 8 до 29 от допълнение 2 обемите по нов бизнес на национално равнище за всяка категория инструменти през отчетния месец. Обемите по нов бизнес се отнасят до общата съвкупност $\hat{Y}$, т.е. към цялата потенциална съвкупност от отчетни единици. Ето защо, когато се избере извадковият подход за избор на отчетните единици, коефициентите на разширение следва да се използват на национално равнище за получаване на общата съвкупност ⁽¹⁾. Коефициентите на разширение са обратнопропорционални на вероятностите за избор π_i , т.е. $1/\pi_i$. Общата съвкупност $\hat{Y}$ за обемите по нов бизнес се пресмята по следната обща формула ⁽²⁾:

$$\hat{Y} = \sum_{i \in s} \frac{Y_i}{\pi_i}$$

където:

Y_i е обемът по нов бизнес на дадена институция i , а

π_i е вероятността тази институция i да бъде избрана.

⁽¹⁾ Коефициенти на разширение за среднопотеглените лихвени проценти не се изискват, когато се приема, че коефициентите на променливите от извадката са коефициенти на променливите и на цялата потенциална съвкупност от отчетни единици.

⁽²⁾ Известна като коефициент на променливата на Хорвиц-Томпсън.

69. НЦБ предоставят информация на ЕЦБ за лихвените проценти на ПФИ по салда и по нов бизнес с точност до четвъртия знак след десетичната запетая. Това става, без да се накърнява решението на НЦБ за степента на детайлност на събираните от тях данни. Публикуваните резултати не съдържат повече от два знака след десетичната запетая.
70. НЦБ документират в методологическите бележки, които се предоставят заедно с националните данни, всички регулаторни разпоредби, които засягат статистиката на лихвените проценти на ПФИ.
71. НЦБ, които избират извадковия подход за избор на отчетните единици, представят оценка на стандартната грешка на началната извадка. След всеки период на проверка за представителност на извадката се представя нова оценка на извадковата грешка.

XVIII. Общи резултати за участващите държави-членки

72. Окончателното обобщаване на категориите инструменти по участващи държави-членки до ниво всички държави-членки се извършва от ЕЦБ.

ЧАСТ 6

Третиране на специфични продукти

73. Третирането на продукти, определени в параграфи от 74 до 82 по-долу, следва да се използва като отправна точка и за други продукти с подобни характеристики.
74. Нарастващ (намаляващ) депозит или кредит са продукти с фиксиран матуритет и нарастващ (намаляващ) лихвен процент с предварително фиксиран брой процентни пункта, с които нараства (намалява) през годините. Нарастващите (намаляващите) депозити и кредити са инструменти с фиксиран лихвен процент за целия им матуритет. Лихвеният процент за целия матуритет на депозита или кредита, както и останалите условия, се договарят предварително в момент t_0 , когато се подписва договорът. Пример за нарастващ депозит е депозит с договорен матуритет до 4 години, с лихвен процент от 5 % през първата година, 7 % през втората, 9 % през третата и 13 % през четвъртата година. Годишният договорен лихвен процент по нов бизнес, който се отчита в лихвената статистика в момент t_0 , е средна геометрична стойност с множители „1 + лихвен процент“. Съгласно параграф 3 НЦБ могат да изискват от отчетните единици да прилагат NDER за този вид продукт. Годишният договорен процент по салда от момент t_0 до t_3 е процентът, прилаган от отчетната единица към момента на изчисляването на лихвения процент на ПФИ, т.е. в примера с депозита с договорен матуритет 4 години: 5 % в момент t_0 , 7 % в момент t_1 , 9 % в момент t_2 и 13 % в момент t_3 .
75. Кредитните карти могат да бъдат свързани с овърнайт депозити. При подписването на договора за кредитната карта с кредитна или друга институция, на домакинството или нефинансовото предприятие може да се даде възможност да плащат редовно част от пълната сума, използвана по кредитната карта, посредством автоматичното дебитирание на сметката по овърнайт депозит (могат да бъдат използвани АТМ-устройства или чекове). Ако сметката, която домакинството или нефинансовото предприятие използва за тази цел, е достатъчно захранена, не се начислява лихва. Ако не е достатъчно захранена и ако кредитната или друга институция разреши тегленето, тогава овърнайт депозитът се превръща в овърдрафт. Лихвата, начислена от отчетна единица по този овърдрафт, попада в обхвата на лихвената статистика.
76. Кредитните линии обикновено са свързани с овърдрафт. Те също така могат да бъдат предоставяни под формата на общ рамков договор, който позволява на клиента да тегли кредити по няколко вида сметки до определен максимален размер общо за всички сметки заедно. По време на сключването на такъв рамков договор не се конкретизират видът на кредита и/или моментът, в който кредитът ще бъде изтеглен, и/или лихвата по него, но може да се договарят набор от възможности. Такива рамкови договори не влизат в обхвата на лихвената статистика. Тогава, когато съгласно този рамков договор бъде изтеглен кредит, той се счита за нов бизнес, и отчита по салдата. Третирането на кредита за целите на лихвената статистика по нов бизнес зависи от вида на сметката, по която клиентът избира да тегли кредита си съгласно параграфи 17, 20 и 21.
77. Могат да съществуват регулирани спестовни влогове при основен лихвен процент плюс премия за лоялност и/или премия за нарастване. При внасянето на депозита не е сигурно дали премията ще бъде платена, или не. Плащането зависи от спестовността на домакинството или нефинансовото предприятие в бъдеще. Обичайно такива премии за лоялност или растеж, които не са сигурни за домакинството или нефинансовото предприятие при внасянето на депозита, не се включват в годишния договорен лихвен процент по нов бизнес. Годишният договорен лихвен процент по салда винаги включва лихвените проценти, използвани от отчетните единици при изчисляването на лихвените проценти на ПФИ. Следователно в случай че отчетната единица предостави такава премия за лоялност или нарастване, тя влиза в обхвата на статистиката по салда.
78. Могат да се предлагат кредити на домакинства или нефинансови предприятия обвързани с договори за деривати, т.е. лихвен суап/горен праг на лихвения процент/долен праг на лихвения процент и т.н. Обикновено този тип сделки, обвързани с деривати, не се включват при пресмятането на годишния договорен лихвен процент по нов бизнес. Годишният договорен лихвен процент по салда винаги включва лихвите, прилагани от отчетната единица при изчисляването на лихвените проценти на ПФИ. Следователно в случай, че правото по договор с дериват бъде упражнено и отчетната единица коригира лихвения процент за домакинството или нефинансовата институция, това се отчита в статистика по салда.

79. Могат да бъдат предложени депозити, състоящи се от два компонента: депозит с договорен матуритет, към който се прилага фиксиран лихвен процент, и включен в него дериватен инструмент с доходност, която е обвързана с определен борсов индекс или двустранен обменен курс, при условие че той е с минимална гарантирана доходност от 0 %. Матуритетите и на двата компонента може да са еднакви или различни. Годишният договорен лихвен процент по нов бизнес включва лихвата по депозита с договорен матуритет, тъй като тя отразява споразумението между вложителя и отчетната единица, и се знае кога парите са били вложени. Доходността по втория компонент на депозита, свързан с борсов индекс или двустранен обменен курс, става известна след падежа му и затова не може да бъде включена в пресмятането на лихвения процент по нов бизнес. Следователно, трябва да се включва само гарантирана минимална доходност 0 %. Годишният договорен лихвен процент по салда винаги включва лихвения процент, използван от отчетната единица при изчисляването на лихвените проценти на ПФИ. В обхвата на статистика влизат лихвения процент по депозит с договорен матуритет, както и гарантираната минимална доходност по депозит с включен в него дериватен инструмент, които се прилагат до деня на падежа на депозитите. Само на падежа лихвените проценти на ПФИ по салда отразяват годишния договорен лихвен процент, който се плаща от отчетната единица.
80. Депозити с матуритет над 2 години, по смисъла на част 3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 (ЕЦБ/2001/13), могат да включват пенсионни спестовни влогове. Основната част от пенсионните спестовни влогове е инвестирана в ценни книжа и затова лихвеният процент по тях зависи от дохода по основните ценни книжа. Останалата част от пенсионните спестовни влогове е в парични средства и лихвеният процент се определя от кредитната или друга институция по същия начин както за другите депозити. Общата доходност за домакинството от пенсионния спестовен влог не е известна, а може да бъде и отрицателна в момента, в който се внася депозитът. Също така при внасянето на депозита няма лихвен процент, договорен между домакинството и кредитната или друга институция за частта, инвестирана в ценни книжа, а само за останалата депозитна част. Следователно само частта от депозита, която не е инвестирана в ценни книжа се включва в обхвата на лихвената статистика. Годишният договорен лихвен процент по нов бизнес, който следва да се отчита, е лихвеният процент договорен между домакинството и отчетната единица за депозитната част по време на внасяне на депозита. Годишният договорен лихвен процент по салда е лихвеният процент, прилаган от отчетната единица по депозитната част на пенсионния спестовен влог в момента на изчисляване на лихвения процент на ПФИ.
81. Спестовните планове за жилищни кредити са дългосрочни спестовни схеми с ниска доходност, които след определен период на спестяване, дават на домакинството или на нефинансовото предприятие правото на жилищен кредит при по-нисък лихвен процент. Съгласно част 3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 (ЕЦБ/2001/13) тези спестовни планове се класифицират като депозити с договорен матуритет над 2 години, докато те се използват като депозити. Веднага щом бъдат трансформирани в кредит, те се класифицират като жилищни кредити на домакинства. Отчетните единици отчитат по нов бизнес лихвения процент, който е договорен в момента на внасяне на първия депозит. Съответният обем по нов бизнес е размерът на внесената парична сума. Нарастването на този обем по депозита с течение на времето се отчита само по салда. В момента в който депозитът се трансформира в кредит този нов кредит се отчита по нов кредитен бизнес. Лихвеният процент е дисконтираният процент, който се предлага от отчетната единица. Теглото е общия обем на кредита, който се предоставя на домакинството или на нефинансовото предприятие.
82. Съгласно част 3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 2423/2001 (ЕЦБ/2001/13) депозитите по френския регулиран жилищен план *plan d'épargne-logement* (PEL) се класифицира като депозити с договорен матуритет над две години. Правителството регламентира условията за тези PEL и фиксира лихвения процент, който остава непроменен за целия срок до падежа на депозита, т.е. всяко „поколение“ PEL е със същия лихвен процент. PEL представляват регулирани дългосрочни спестовни схеми, които трябва да се държат най-малко 4 години, а клиентът трябва всяка година да внася в PEL минималната сума, определена от регламента, но му се разрешава да увеличава сумата на плащанията по всяко време, докато схемата действа. Отчетните единици отчитат по нов бизнес първоначалния депозит при откриването на нов PEL. Паричните суми, които първоначално се внасят по PEL, могат да бъдат много малки по размер, което означава, че теглото на лихвения процент по нов бизнес също ще бъде относително ниско. Този подход гарантира, че лихвеният процент по нов бизнес винаги отразява условията на последното поколение PEL. Промените в лихвения процент по новите PEL се отчитат в лихвения процент по нов бизнес. Реакцията на потребителите по отношение на промяната в портфейла от други дългосрочни депозити към предшестващи ги PEL не се отчита в лихвените проценти по нов бизнес, а само по салда. В края на четиригодишния период клиентът може или да поиска кредит при по-нисък лихвен процент, или да поднови договора. Тъй като това подновяване на PEL се извършва автоматично без активно участие на клиента, и тъй като условията по договора, включително и лихвеният процент, не се преговарят, според параграф 21 това подновяване не се счита за нов бизнес. При подновяване на договора, на клиента се разрешава да прави допълнителни депозити, при условие че салдата не надхвърлят определен таван и че матуритетът на договора не превишава определен максимален брой години. Ако таванът или максималният матуритет бъдат достигнати, договорът се замразява. Домакинството или нефинансовото предприятие запазва правата си да тегли заем и все още му се плаща лихва съгласно преобладаващите условия при откриването на PEL, докато средствата се водят по банковия регистър. За PEL правителството отпуска субсидия заедно с лихвено плащане над лихвения процент, предлаган от кредитната или друга институция. Съгласно параграф 6 само частта на лихвения плащане, предлагано от кредитната или друга институция, се включва в статистиката на лихвените проценти на ПФИ. Правителствената субсидия, която се плаща чрез, но не и от кредитната или друга институция, се изключва.

Допълнение I

Категории инструменти за лихвени проценти върху салда

Годишният договорен лихвен процент (AAR) ⁽¹⁾ се събира за всяка от следните категории инструменти ⁽²⁾ ⁽³⁾. В случаите на моментна снимка на наблюдения в края на месеца отчетните единици предоставят среднопретеглен лихвен процент за всеки индикатор, докато при имплицитните лихвени проценти, отнасящи се до средномесечните стойности, отчетните единици предоставят информация за начисления лихвен процент и средния обем по депозитите и кредитите за всеки индикатор, прилагайки определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент.

	Сектор	Тип инструмент	Оригинален матурирет	Номер на индикатора по салда	Отчетно задължение
Депозити в EUR	На домакинства (*)	С договорен матурирет	До 2 години	1	AAR
			Над 2 години	2	AAR
	На нефинансови предприятия	С договорен матурирет	До 2 години	3	AAR
			Над 2 години	4	AAR
	Репо сделки			5	AAR
Кредити в EUR	На домакинства (*)	Жилищни	До 1 година	6	AAR
			Над 1 до 5 години	7	AAR
			Над 5 години	8	AAR
		Кредити за потребление и други кредити	До 1 година	9	AAR
			Над 1 до 5 години	10	AAR
			Над 5 години	11	AAR
	На нефинансови предприятия		До 1 година	12	AAR
			Над 1 до 5 години	13	AAR
			Над 5 години	14	AAR

(*) Включително нетърговски организации, обслужващи домакинства.

За следните категории инструменти, включени в допълнение 2, понятието нов бизнес обхваща целия обем, т.е. по салда ⁽²⁾ ⁽³⁾ ще се събира годишен договорен лихвен процент (AAR) ⁽¹⁾. В случай на моментна снимка на наблюденията в края на месеца отчетните единици предоставят среднопретеглен лихвен процент за всеки индикатор, докато в случай на имплицитните лихвени проценти, отнасящи се до средномесечните стойности, отчетните единици предоставят начисления лихвен процент и средния обем по депозитите и кредитите за всеки индикатор, прилагайки определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент. В допълнение всички отчетни единици предоставят за индикатори 12 и 23 салдата в края на месеца.

	Сектор	Тип инструмент	Период на предизвестие	Номер на индикатора по нов бизнес	Отчетно задължение
Депозити в EUR	На домакинства (*)	Овърнайт		1	AAR
		Договорени за ползване след предизвестие (**)	Предизвестие до 3 месеца	5	AAR
			Предизвестие над 3 месеца	6	AAR
	На нефинансови предприятия	Овърнайт		7	AAR

(*) Включително нетърговски организации, обслужващи домакинства.

(**) За тази категория инструменти домакинствата и нефинансовите предприятия се обединяват и разпределят в сектор „Домакинства“, тъй като той притежава около 98 % от салдата по депозитите, договорени за ползване след предизвестие, във всички участващи държави-членки заедно.

⁽¹⁾ Или тясно дефинираният ефективен лихвен процент (NDER).

⁽²⁾ В участваща държава-членка, когато една от следващите категории инструменти не се прилага от резидентни кредитни и други институции в банковата им дейност с домакинства и нефинансови предприятия, резиденти в участващите държави-членки, категорията инструменти следва да бъде изключена.

⁽³⁾ В таблицата по-долу „до“ означава „до и включително“.

	Сектор	Тип инструмент	Период на предизвестие	Номер на индикатора по нов бизнес	Отчетно задължение
Кредити в EUR	На домакинства (*)	Овърдрафт		12	AAR, обем
	На нефинансови предприятия	Овърдрафт		23	AAR, обем

(*) Включително нетърговски организации, обслужващи домакинства.

Допълнение 2

Категории инструменти за лихвени проценти по нов бизнес

Годишният договорен лихвен процент (AAR) ⁽¹⁾ се събира за следните категории инструменти ⁽²⁾ ⁽³⁾. Ако лихвените проценти по овърнайт депозити, депозити договорени за ползване след предизвестие, и по овърдрафти, т.е. индикатори 1, 5, 6, 7, 12 и 23, се събират като:

- моментна снимка на наблюденията в края на месеца, тогава за всеки един от индикаторите от 1 до 29 отчетните единици предоставят среднопретеглен лихвен процент, а също така за индикатори от 2 до 4, от 8 до 11, от 13 до 22 и от 24 до 29 обемът по нов бизнес за месеца, прилагайки определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент,
- имплицитни лихвени проценти, отнасящи се до средномесечните стойности, тогава за всеки един от индикаторите от 2 до 4, от 8 до 11, от 13 до 22 и от 24 до 31 отчетните единици предоставят среднопретеглен лихвен процент и обемите по нов бизнес за месеца, докато за индикатори 1, 5, 6, 7, 12 и 23 те докладват начисления лихвен процент и средния обем на депозитите и кредитите, прилагайки определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент.

Всички отчетни единици отчитат салдото по овърдрафти в края на месеца, т.е. индикатори 12 и 23, салдото в края на месеца.

	Сектор	Тип инструмент	Оригинален матуритет, период на предизвестие, първоначално фиксиране на лихвения процент	Номер на индикатора по нов бизнес	Отчетно задължение
Депозити в EUR	На домакинства (*)	Овърнайт (**)		1	AAR
		С договорен матуритет	Матуритет до 1 година	2	AAR, обем
			Матуритет над 1 и до 2 години	3	AAR, обем
			Матуритет над 2 години	4	AAR, обем
		Договорени за ползване след предизвестие (***) (**)	Предизвестие до 3 месеца	5	AAR
			Матуритет над 3 месеца	6	AAR
	На нефинансови предприятия	Овърнайт (**)		7	AAR
		С договорен матуритет	Матуритет до 1 година	8	AAR, обем
			Матуритет над 1 и до 2 години	9	AAR, обем
			Матуритет над 2 години	10	AAR, обем
	Репо сделки		11	AAR, обем	
Кредити в EUR	На домакинства (*)	Овърдрафт (**)		12	AAR, обем
		За потребление	Плаващ лихвен процент и лихвен процент с период на първоначално фиксиране до 1 година	13	AAR, обем
			Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 1 до 5 години	14	AAR, обем
			Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 5 години	15	AAR, обем
	Жилищни	Плаващ лихвен процент и период на първоначално фиксиране на лихвения процент до 1 година	16	AAR, обем	
Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 1 до 5 години		17	AAR, обем		

(*) Включително нетърговски организации, обслужващи домакинства.

(**) За тази категория инструменти концепцията за нов бизнес следва да бъде разширена, така че да включва всички обеми, т.е. салдата.

(***) За тази категория инструменти домакинствата и нефинансовите предприятия се обединяват и разпределят в сектор „Домакинства“, тъй като той притежава около 98 % от салдата по депозитите, договорени за ползване след предизвестие, във всички участващи държави-членки заедно.

(1) Или тясно дефинираният ефективен лихвен процент (NDER).

(2) В участваща държава-членка, когато една от следващите категории инструменти не се прилага от резидентни кредитни и други институции в банковата им дейност с домакинства и нефинансови предприятия, резиденти в участващите държави-членки, категорията инструменти следва да бъде изключена.

(3) В таблицата по-долу „до“ означава „до и включително“.

	Сектор	Тип инструмент	Оригинален матурирет, период на предизвестие, първоначално фиксиране на лихвения процент	Номер на индикатора по нов бизнес	Отчетно задължение
		Други	Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 5 до 10 години	18	AAR, обем
			Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 10 години	19	AAR, обем
			Плаващ лихвен процент и период на първоначално фиксиране на лихвения процент до 1 година	20	AAR, обем
			Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 1 до 5 години	21	AAR, обем
			Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 5 години	22	AAR, обем
	На нефинансови предприятия	Овърдрафт (*)		23	AAR, обем
		Други кредити до 1 млн. EUR	Плаващ лихвен процент и период на първоначално фиксиране на лихвения процент до 1 година	24	AAR, обем
			Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 1 до 5 години	25	AAR, обем
			Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 5 години	26	AAR, обем
		Други кредити над 1 млн. EUR	Плаващ лихвен процент и период на първоначално фиксиране на лихвения процент до 1 година	27	AAR, обем
			Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 1 до 5 години	28	AAR, обем
			Период на първоначално фиксиране на лихвения процент над 5 години	29	AAR, обем

(*) За тази категория инструменти концепцията за нов бизнес следва да бъде разширена, така че да включва всички обеми, т.е. салдата.

Годишният процент на разходите (APRC) се събира по следните категории инструменти. За всеки индикатор отчетните единици докладват среднопретегления лихвен процент, прилагайки определенията и правилата, предвидени в настоящия регламент.

	Сектор	Тип инструмент	Номер на индикатора по нов бизнес	Отчетно задължение
Кредити в EUR	На домакинства (*)	За потребление	30	APRC
		Жилищни	31	APRC

(*) Като цяло включва нетърговските организации, обслужващи домакинства, но в това отношение НЦБ могат да разрешат дерогации.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

МИНИМУМ ОТ СТАНДАРТИ, КОИТО СЛЕДВА ДА БЪДАТ ПРИЛАГАНИ ОТ ФАКТИЧЕСКАТА ОТЧЕТНА СЪВКУПНОСТ

За да изпълнят изискванията за статистическа отчетност на Европейската централна банка (ЕЦБ), отчетните единици следва да изпълняват следните минимални стандарти.

Минимални стандарти за предаване на информация

- а) отчетните единици се отчетат на националните централни банки (НЦБ) своевременно и в сроковете, определени от НЦБ на участващата държава-членка, в която отчетната единица е резидент;
- б) статистическите отчети приемат формата и структурата, определени от техническите изисквания за отчетване на НЦБ на участващата държава-членка, в която отчетната единица е резидент;
- в) определя/т се лицето/ата за контакт в отчетната единица; и
- г) спазват се техническите спецификации за предаване на данни на НЦБ в участващата държава-членка, в която отчетната единица е резидент.

Минимални стандарти за точност

- д) статистическата информация, предоставена от отчетните единици, следва да бъде вярна, последователна и пълна; съществуващите пропуски се потвърждават и обясняват във възможно най-кратък срок на НЦБ в участващата държава-членка, в която отчетната единица е резидент;
- е) в статистическата информация, предоставяна от отчетните единици, не трябва да се допускат постоянни и структурни пропуски;
- ж) отчетните единици следва да могат да представят информация за процесите, видни от предоставените данни;
- з) при техническото предаване на данните отчетните единици спазват измеренията и десетичните знаци, определени от НЦБ на участващата държава-членка, в която отчетната единица е резидент; и
- и) при техническото предаване на данните отчетните единици спазват изискванията за закръгляване, определени от НЦБ на участващата държава-членка, в която отчетната единица е резидент.

Минимални стандарти за концептуално съответствие

- й) статистическата информация, предоставяна от отчетните единици, трябва да съответства на определенията, конвенциите, класификациите и методите, съдържащи се в настоящия регламент;
- к) при отклонения от тези определения, конвенции, класификации и методи, когато е приложимо, отчетните единици трябва редовно да наблюдават и определят количествено разликата между използваната мярка и тази, съдържаща се в настоящия регламент; и
- л) отчетните единици следва да могат да обяснят прекъсванията и значимите отклонения на предоставените данни спрямо данните от минали периоди.

Минимални стандарти за ревизии

- м) следват се политиката и процедурите за ревизии, определени от ЕЦБ и НЦБ. Ревизиите извън редовните се придружават от обяснителни бележки.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ

1. До и включително отчетния месец декември 2003 г. обобщената национална месечна статистическа информация по нов бизнес и по салда може да бъде предоставена на Европейската централна банка (ЕЦБ) със закъснение от още два работни дни след приключване на работа на 19-ия работен ден след края на отчетния месец, съгласно член 3, параграф 4 от настоящия регламент. Обобщената национална месечна статистическа информация по салда може да се предоставя на ЕЦБ веднъж на тримесечие със закъснение от два работни дни след приключване на работа на 19-ия работен ден след края на календарното тримесечие. ЕЦБ дава възможност на националните централни банки (НЦБ) да проявяват гъвкавост при определянето на този преходен период на национално равнище.
2. От отчетния месец януари 2004 г. данните, включени в обобщената национална месечна статистическа информация по салда, следва да се изпращат на 19-ия работен ден след края на отчетния месец, съгласно член 3, параграф 4 от настоящия регламент.
3. До и включително отчетния месец декември 2006 г. параграф 10 от приложение I гласи, както следва:

„10. Минималният размер на националната извадка следва да бъде такъв, че:

  - а) максималната стандартна грешка ⁽¹⁾ за лихвени проценти по нов бизнес средно за всички категории инструменти да не надвишава 10 базисни пункта при доверителен интервал 90 % ⁽²⁾; или
  - б) обхваща най-малко 30 % от резидентната потенциална отчетна съвкупност; когато 30 % от резидентната потенциална отчетна съвкупност надвишава 100 отчетни единици, минималният размер на националната извадка може, въпреки това да бъде ограничен до 100 отчетни единици; или
  - в) отчетните единици в националната извадка да обхващат най-малко 75 % от обемите по получените депозити, деноминирани в еуро, и най-малко 75 % от предоставените кредити, деноминирани в еуро, на домакинства и нефинансови предприятия, резиденти в участващите държави-членки.

$$^{(1)} D = z_{\alpha/2} * \sqrt{\text{var}(\hat{\vartheta})} \approx z_{\alpha/2} * \sqrt{\text{vâr}(\hat{\vartheta})},$$

където D е максималната стандартна грешка, $z_{\alpha/2}$ – коефициент, изчислен от нормалното разпределение или друго подходящо разпределение, в зависимост от структурата на данните (напр. t-разпределение), приемайки доверителен интервал 1- α , $\text{var}(\hat{\vartheta})$ разсейването на коефициента на параметър ϑ и $\text{vâr}(\hat{\vartheta})$ разсейването на извадковия коефициент на параметър ϑ .

⁽²⁾ НЦБ могат директно да трансформират абсолютната мярка от 10 базисни пункта при доверителен интервал от 90 % в относителна мярка като максимална допустима вариация на коефициента на променливата.“